

Prečišćeni tekst Pravilnika o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija ("Službeni list Crne Gore", br. 050/14 od 28.11.2014),
2. Pravilnik o dopuni Pravilnika o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija ("Službeni list Crne Gore", br. 012/15 od 16.03.2015),
3. Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija ("Službeni list Crne Gore", br. 065/18 od 09.10.2018), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

PRAVILNIK

O INDIKATORIMA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH KLIJENATA I TRANSAKCIJA

("Službeni list Crne Gore", br. 050/14 od 28.11.2014, 012/15 od 16.03.2015, 065/18 od 09.10.2018)

Član 1

Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija utvrđuje se na način propisan ovim pravilnikom.

Član 2

Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija sadrži:

- listu indikatora za banke,
- listu indikatora za tržište kapitala,
- listu indikatora za društva za životno osiguranje, posrednike i zastupnike u životnom osiguranju,
- listu indikatora za organ uprave nadležan za poslove carina,
- listu indikatora za organ uprave nadležan za poslove poreza,
- listu indikatora za lizing kompanije,
- listu indikatora za revizore i računovođe,
- listu indikatora za advokate i notare,
- listu indikatora za obveznike u prometu nepokretnosti i građevinarstva,
- listu indikatora za priređivače lutrijskih i posebnih igara na sreću i igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava,
- listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija za Poštu Crne Gore,
- listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i klijenata korišćenjem kompjuterske tehnologije - sajber kriminala,
- listu indikatora za finansiranje terorizma,
- opšte indikatore.

Lista iz stava 1 ovog člana data je u Prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija ("Službeni list CG", broj 26/12).

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

PRILOG

LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH KLIJENATA I TRANSAKCIJA

LISTA INDIKATORA ZA BANKE

GOTOVINSKE TRANSAKCIJE

1. Uplata ili zamjena za drugu valutu velikih iznosa novčanica malih apoeni za novčanice većih apoeni, naročito ako to nije uobičajeno poslovanje klijenta;
2. Česta uplata ili veliki broj pohabanih ili oštećenih novčanica;
3. Jednokratna uplata velike sume novca na račun fizičkog lica koja se automatski skida sa računa;
4. Više puta ponovljene uplate manjih iznosa na račun fizičkog lica koje se prenose na jedan račun;
5. Plaćanje poreza u velikim iznosima gotovim novcem;
6. Ponovljene (uzastopne) razmjene novca za stranu valutu u velikim iznosima;
7. Kupovina finansijskih instrumenata (hartija od vrijednosti, polisa osiguranja) u velikim iznosima, za gotov novac;
8. Klijent vrši gotovinske transakcije koje su samo malo ispod zakonom propisanog maksimuma, kako bi izbjegao obavezu izvještavanja;
9. Klijent sprovodi transakcije koje su neuobičajene za njega;
10. Transakcija uključuje neprofitne ili humanitarne organizacije za koje nema neke očigledne ekonomske svrhe, ili gdje ne postoji logična veza između svrhe te organizacije i drugih strana transakcije.

NEUOBIČAJENE PROMJENE NA RAČUNIMA

1. Otvaranje računa za koji pravo potpisa imaju lica koja imaju pravo potpisa u više firmi, naročito ako su firme povezane;
2. Otvaranje računa gdje pravo potpisa imaju lica koja nijesu ni u porodičnoj ni u poslovnoj vezi;
3. Otvaranje računa pravnih lica na koje se uplaćuju iznosi koji nijesu u skladu sa obimom poslovanja klijenta;
4. Transakcije koje nemaju ekonomske opravdanosti;
5. Transakcije u vezi sa obavljanjem platnog prometa u državi i inostranstvu koje odstupaju od uobičajene djelatnosti klijenta u pogledu robe, iznosa, poslovnih partnera, obima prometa, itd;
6. Učestala avansna plaćanja;
7. Davanje nelogičnih podataka o transakciji bankarskom službeniku;
8. Često naručivanje trevelers čekova, često izdavanje kreditnih pisama na velike sume novca;
9. Jednokratni priliv veće sume novca na račun klijenta koji je do tada dugo vremena bio neaktivan, ili uplata na račun u off-shore regionu;
10. Višestruke transakcije više različitih lica na jedan račun bez dovoljnog osnova;
11. Cirkulacija velikih suma novca sa računa na račun u okviru zatvorenog kruga lica;
12. Pokušaj da se otvori račun pod lažnim imenom;
13. Računi na kojima se vrši više uplata manjih suma novca, a skida se jednokratno velika suma;
14. Transakcije koje obuhvataju više računa, pri čemu su neki od njih već duže vrijeme neaktivni;
15. Polaganje većeg iznosa gotovine kao depozita za dobijanje kredita, a potom neočekivani zahtjev klijenta da kredit otplati prije roka;
16. Klijent polaže velike iznose na račun i daje nalog banci da se iznosi transferišu na račune većeg broja lica, posebno u slučajevima kada se uoči da za takve transakcije ne postoji racionalno objašnjenje i ekonomska opravdanost;
17. Učestali transferi na velike i zaokružene iznose;
18. Učestale transakcije po osnovu avansnih plaćanja ili povraćaja avansa koje klijent obrazlaže nerealizacijom komercijalnih ugovora;
19. Transferi velikih iznosa u inostranstvo sa računa klijenta u slučaju da saldo na račun potiče od mnogobrojnih polaganja gotovine na različite račune klijenata kod jedne ili više banaka;
20. Malo privredno društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti (u daljem tekstu: privredni subjekat) koje posluje samo na jednoj lokaciji u istom danu obavlja transakcije polaganja ili podizanja sredstava u više filijala iste banke, što bi se moglo ocijeniti nepraktičnim za taj privredni subjekat;
21. Značajno povećanje iznosa, odnosno učestalosti gotovinskih uplata ili isplata sa računa privrednog subjekta čija je djelatnost pružanje profesionalnih i konsultanskih usluga, naročito ako se položena sredstva odmah transferišu na druge račune;
22. Transakcije između privatnog i poslovnog računa privrednog subjekta koje ne ukazuju na jasnu ekonomsku opravdanost;

23. Transakcije koje uključuju povlačenje sredstava ubrzo nakon što su sredstva uložena kod obveznika (samo prolazi kroz račun), ukoliko ovo brzo povlačenje sredstava nema opravdanje u poslovnoj aktivnosti klijenta;
24. Neočekivana otpлата duga bez uvjerljivog objašnjenja;
25. Krediti odobreni od strane "off-shore" firmi;
26. Neobjašnjeni elektronski prenosi sredstava od strane klijenta;
27. Računi se koriste za primanje ili isplatu velikih svota, ali ne pokazuju tzv. normalne aktivnosti vezane za poslovanje, kao npr. isplate plata, plaćanje računa i drugo;
28. Transakcije sa državom koja se smatra nekooperativnom od strane Financial Action Task Force (FATF), ili poslovni odnosi sa strankama čije je mjesto boravka u ovim državama;
29. Davanje plativih garancija od strane trećeg lica nepoznatog finansijskoj instituciji, koja nemaju jasan odnos sa klijentom ili valjan razlog da pružaju takve garancije;
30. Transferi velikih suma novca uz instrukcije da se korisniku sredstva isplate u gotovini;
31. Veliki broj različitih pojedinaca koji uplaćuju depozite na istu partiju računa;
32. Polaganja ili isplate većih iznosa efektivnog novca (u euro valuti ili nekoj drugoj stranoj valuti) koji znatno odstupaju od uobičajenih transakcija klijenta jer nijesu u skladu sa prihodima ili statusom klijenta, posebno ukoliko su transakcije netipične za poslovnu aktivnost klijenta;
33. Značajno povećanje iznosa, odnosno učestalosti gotovinskih uplata odnosno isplata sa računa privrednog subjekta čija je djelatnost pružanje profesionalnih i konsultantskih usluga, naročito ako se položena sredstva odmah transferišu na druge račune;
34. Kupovina ili zamjena velikog broja putničkih čekova ili hartija od vrijednosti za gotovinu, posebno ukoliko su takve transakcije netipične za klijenta;
35. Učestale transakcije po osnovu avansnih plaćanja ili povraćaja avansa koje klijent obrazlaže nerealizacijom komercijalnih ugovora;
36. Transakcije koje uključuju više posrednika ili veći broj računa, naročito ako su učesnici tako kompleksnih transakcija iz država u kojima se ne primjenjuju standardi u oblasti spriječavanja pranja novca i finansiranja terorizma ili iz država u kojima su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
37. Transakcije koje su službenici banke na osnovu svog znanja i iskustva okarakterisali kao neuobičajene;
38. Sef koristi samo lice koje je u ugovoru o zakupu sefa navedeno kao ovlašćeno za korišćenje i to ovlašćeno lice može zahtijevati otkazivanje ugovora o korištenju sefa;
39. Učestale doznake u i van države, koje su u manjim iznosima i kontinuirane tkz. Povezane transakcije, sa ciljem prikrivanja stvarne količine sredstava u transakciji;
40. O transakcijama nema nikakvih dokaza (informacija o pošiljaocu), ili se za transakciju pruža dokaz koji ne odgovara swift poruci i drugim podacima za plaćanje (ugovor, faktura, profaktura, anex ugovora, itd ...);
41. Lica obavljaju transakcije sa državom koja se smatra nekooperativnom od strane Financial Action Task Force (FATF), ili uspostavljaju poslovni odnos sa strankama čije je mjesto boravka u ovim državama;
42. Ovlašćeno lice u pravnom licu vrši uplatu pazara sa dokumentacijom iz koje se ne može jasno utvrditi od kojeg lica novac potiče, kao i porijeklo primljene gotovine na blagajni;
43. Učestale uplate i isplate gotovine po osnovu otkupa sekundarnih sirovina bez odgovarajuće prapratne dokumentacije;
44. Klijent vrši učestale gotovinske uplate na sopstvenom računom, posredstvom automata - ATM odnosno posrednika u platnom prometu.
45. Učestali prilivi novčanih sredstava na račun klijenta u velikim iznosima u kratkom vremenskom periodu koji nijesu u skladu sa djelatnošću tog klijenta;
46. Transakcije na računom klijenta koje nemaju jasan pravni osnov ili ekonomsku svrhu koje se realizuju iz visokorizične zemlje prema kojoj su uvedene sankcije i/ili koja podržava terorizam;
47. Začajno su povećani depoziti klijenta koji je u prethodnom periodu imao niske prihode ili je račun bio neaktivan;
48. Priliv velikog iznosa novca sa "off shore" destinacija bez jasnog ekonomskog osnova, a zatim podizanje istog u gotovini ili njihov transfer u neke druge države, bez jasnog ekonomskog osnova;
50. Priliv velikog iznosa novca na poslovne račune, a zatim podizanje istog u gotovini na bankomatima u zemlji i inostranstvu;
51. Učestale uplate gotovine u manjim i većim iznosima, čije je porijeklo tiket izdat od strane sportskih kladionica;

52. Priliv velikog iznosa novca iz inostranstva na račune u Crnoj Gori, a zatim trgovina hartijama od vrijednosti na drugim berzanskim tržištima u inostranstvu bez jasnog ekonomskog osnova, unutar zatvorenog kruga lica;
53. Priliv novca iz država koja se smatra nekooperativnom od strane Financial Action Task Force (FATF-a), a zatim transfer istog u neku razvijenu državu;
54. Priliv novca iz razvijenih država, a zatim transfer istog u države koje se smatraju nekooperativnim od strane Financial Action Task Force (FATF-a);
55. Trgovina virtuelnim valutama;
56. Trgovina preko platformi za trgovinu valutama i/ili sličnih platformi (FOREX platforme).

PONAŠANJE KLIJENTA ILI ZAPOSLENIH

1. Klijenti otvaraju račun ili obavljaju transakcije opredjeljujući se za filijalu za koju nemaju ekonomskih ili lokacijskih razloga za to;
2. Klijenti obavljaju transakcije preko više računa u više filijala bez pravog ekonomskog ili drugog razloga;
3. Klijenti su nervozni, izbjegavaju da odgovore na pitanja vezana za transakciju, zauzimaju odbrambeni stav, ne rado se identifikuju, daju lažna dokumenta ili neistinite podatke;
4. Transakcije u velikim iznosima novca od strane javnih funkcionera, službenika ili zaposlenih ili politički eksponiranih lica, koje ne odgovaraju njihovim primanjima, žive iznad svojih primanja i položaja;
5. Klijent traži pomoć lica za popunjavanje dokumenata prilikom otvaranja računa ili ne može da pruži neophodne podatke;
6. Klijent ne zna ili nije u mogućnosti ili ne želi da pruži podatke koji se odnose na vrstu djelatnosti ili vlasnika firme;
7. Iz dokumenta se ne vidi jasno identitet vlasnika i/ili lica ovlašćenih da zastupaju firmu;
8. Predstavnici firme koja je registrovana na teritorijama tzv. država visokog rizika ili off-shore regiona žele da otvore račun;
9. Policijski ili drugi izvori su označili osnivače kompanije kao sumnjive;
10. Postoje osnovani razlozi koji ukazuju da su podneseni dokumenti za otvaranje računa falsifikovani ili se ne može provjeriti njihova vjerodostojnost;
11. Klijent insistira da se transakcija brzo realizuje;
12. Klijent tvrdi da je novac čist i da nije opran, a da ga niko o tome ne pita;
13. Klijent odbija da pokaže lična dokumenta;
14. Klijent pita o postojanju činjenica koje ukazuju na njegovu želju da izbjegne obavezu obavještanja;
15. Klijent predaje na uvid samo kopije ličnih dokumenata;
16. Klijent pokušava da dokaže svoj identitet upotrebom nekih drugih dokumenata koja nijesu uobičajeni lični dokumenti;
17. Klijentova dokumentacija ne sadrži uobičajene podatke kao npr. broj telefona, adresa;
18. Klijentova lična dokumentacija je nova ili skoro izdata;
19. Klijent nikada nije bio u radnom odnosu, a raspolaže značajnim sredstvima na računima;
20. Klijent ima otvorene račune u nekoliko filijala iste banke, polaže gotovinu na svaki od njih, a zbir uplata čini značajnu sumu;
21. Klijent često polaže sredstva za koja izjavljuje da potiču od prodaje imovine, dok je postojanje imovine sporno;
22. Ovlašćena lica za raspolaganje sredstvima na računu privrednog subjekta odbijaju da dostave potpune podatke o poslovanju privrednog subjekta;
23. Klijent vrši gotovinske uplate na račun svog privrednog subjekta sa svrhom plaćanja "pozajmica osnivača" ili "povećanje osnivačkog uloga";
24. Klijent podiže velike sume novca sa računa na koji su transferisana značajna sredstva po osnovu kredita odobrenog iz države koja ne primjenjuje propise iz oblasti sprječavanja pranja novca;
25. Klijent transferiše sredstva na račun u državi sa kojim njegov privredni subjekat do tada nije imalo poslovnih veza ili prima doznake od poslovnih subjekata sa kojima nije imao veza i prethodnih transfera;
26. Nalogodavac ili korisnik doznake je državljanin zemlje u kojoj se ne primjenjuju propisi iz oblasti sprječavanja pranja novca, ili se nalazi na konsolidovanoj listi Komiteta za sankcije na osnovu Rezolucije 1267 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija;

27. Klijent obavlja transakcije sa licima ili firmama registrovanim u državama koje su poznate kao narko-države i preko čije teritorije se obavlja promet narkoticima, ili u kojima su na snazi veoma strogi zakoni o povjerljivosti bankarskih i poslovnih podataka;
28. Klijent - pravno lice, podnosi zahtjev za kredit, uprkos činjenici da pokazatelji ekonomskog i finansijskog stanja ne ukazuju na potrebu klijenta za kreditom, a sredstva iz kredita se transferišu na račune u "off-shore" banci, ili u korist treće strane, ili se koriste nenamjenski;
29. Klijent je nadgledan od strane trećeg lica prilikom vršenja transakcije;
30. Klijent učestalo polaže ili podiže sredstva u iznosima koji su nešto niži od praga potrebnog za identifikaciju i prijavljivanje;
31. Klijent zahtjeva da poslovni odnos bude zatvoren i da uspostavi novi poslovni odnos sa bankom na njegovo ime, ili na ime člana porodice, bez ostavljanja dokumentovanih tragova;
32. Klijent učestalo (u kratkom vremenskom periodu) putem bankomata podiže gotovinu u iznosima koji su ispod praga potrebnog za identifikaciju i prijavljivanje;
34. Klijent obavlja transakcije na veće iznose preko računa koji je duži vremenski period bio neaktivan i eventualno daje nalog da se račun ugasi;
35. Klijent često polaže sredstva za koja tvrdi da potiču od prodaje imovine dok je postojanje imovine sporno;
36. Klijent neuobičajeno dobro poznaje zakonske propise u vezi sa sprječavanjem pranja novca i prijavljivanjem sumnjive transakcije, "veoma je pričljiv" u vezi sa temama koje se tiču pranja novca i finansiranja terorizma, brzo potvrđuje da su sredstva kojima raspolaže "čista" i da nisu oprana;
37. Politički eksponirana lica učestalo polažu gotovinu (u velikim iznosima) s tim da je porijeklo novca nepoznato ili se ne može utvrditi;
38. Fizičko lice daje nalog banci da sa njegovog računa izvrši prenos trećem licu bez dokaza o svrsi i namjeni prenosa;
39. Klijent otvara račun kao fizičko lice ili je ovlašćeno lice pravnog lica a identifikuje se sa ličnim dokumentom iz država kod kojih još uvijek važe dvojna dokumenta (države koje ne postoje ali su njihova dokumenta još uvijek važeća) a sada dolazi kao nerezident;
40. Stavljanjem pod hipoteku nepokretnosti velike vrijednosti koje služe kao obezbjeđenje za odobravanje kredita drugom licu, bez jasne ekonomske opravdanosti;
41. Odobravanje kredita domaćem pravnom licu od strane stranog pravnog lica, pri čemu se radi o istom osnivaču kod oba pravna lica;
42. Strani investitor formalno uplaćuje novac na račun domaćeg pravnog lica, po osnovu osnivačkog uloga i značajno povećava osnivački kapital da bi ta sredstva vratio nazad u matičnu firmu u inostranstvu po raznim osnovama;
43. Klijent insistira da obavlja transakcije kod tačno određenog službenika banke;
44. Učestali prenosi, uplate i isplate klijenata u manjim iznosima, na računima maloljetnog fizičkog lica.
45. Nepotpune ili nejasne informacije o poslovnoj aktivnosti klijenta koje zastupnik klijenta nije u mogućnosti da objasni banci.

ELEKTRONSKI PRENOS SREDSTAVA

1. Klijent prenosi velike iznose novca na lokacije u inostranstvu s instrukcijama da se stranom entitetu isplata izvrši u gotovini;
2. Klijent prima velike iznose novca elektronskim putem sa stranih lokacija koje sadrže instrukcije za isplatu u gotovini;
3. Veličina elektronskih transfera je van uobičajenih poslovnih transakcija tog klijenta;
4. Klijent vrši transfer sredstava ka državama poznatim po proizvodnji ili izvozu narkotika, ili koje su poznate kao države tranzita narkotika;
5. Klijent obavlja transakcije koje uključuju države poznate po visokom stepenu bankarske i poslovne tajnosti, osim u slučaju država koje su prihvatile međunarodne standarde o prevenciji pranja novca;
6. Klijent vrši elektronske transakcije sredstava u/iz slobodne ili "off-shore" zone, iako takva aktivnost nije uobičajena za poslovanje klijenta;
7. Klijent vrši transfere sredstava u/iz države, a kao svrhu transakcije navodi razne finansijske derivate (opcije, fjučerse, itd).

INDIKATORI ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA INVESTICIONA DRUŠTVA

1. Učestalo trgovanje finansijskim instrumentima kada se kupovina obavlja polaganjem gotovine na namjenske račune, a ubrzo zatim vrši prodaja finansijskih instrumenata ispod cijene;
2. Ugovorene blok trgovine akcijama, a naročito kada se kao kupci pojavljuju nepoznate ili novonastale kompanije, a posebno one koje dolaze sa "off-shore" destinacija;
3. U obraćanju investicionom društvu koje pruža brokerske usluge fizičko lice - investitor istupa isključivo preko punomoćnika;
4. Kupovina finansijskih instrumenata koja se obavlja sredstvima položenim na više računa u različitim bankama, a naročito ako su deponovana sredstva u iznosu nešto ispod iznosa za prijavljivanje;
5. Klijent ulaže u prvorazredne ili u vrlo profitabilne hartije od vrijednosti sa dobrim prinosima, a ne pokazuje interes za rezultate ili ih iznenada i bez razloga prodaje;
6. Klijent ima lošu reputaciju, poznate su njegove nezakonite aktivnosti iz prošlosti ili se njegova prošlost ne može provjeriti;
7. Klijent često mijenja investiciona društva u nastojanju da prikrije aktivnosti na tržištu kapitala i finansijsko stanje ili ima više računa kod različitih investicionih društava;
8. Trgovanje akcijama u berzanskom i vanberzanskom poslovanju koje su bile predmet zaloge po osnovu odobrenih pozajmica vlasnicima akcija - tzv. provlačenje akcija kroz berzu;
9. Klijent pokazuje interes za kupovinu finansijskih instrumenata za velike iznose bez posebnih analiza ili savjeta investicionog savjetnika, a takva transakcija nema jasnu finansijsku svrhu;
10. Klijent dolazi iz zemlje koja, na osnovu podataka relevantnih međunarodnih organizacija i Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, ne primjenjuje standarde u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma ili se trgovanje obavlja na berzama iz tih zemalja;
11. FOP transakcije (free of payment) - transakcije preknjižavanja vlasništva hartija od vrijednosti koje vrše investiciona društva u ime svojih klijenata kod Centralnog klirinško depozitarnog društva;
12. Preknjižavanje akcija u vidu poklona licima koja nisu u srodstvu, poklon akcija od strane radnika u korist rukovodstva pravnog lica, preknjižavanje akcija koje kao pravni osnov imaju sudska ili vansudska poravnjenja između lica u većim iznosima, aktiviranje zaloge za neizvršenje obaveza za odobrene pozajmice, unos akcija radi osnivanja pravnih lica, ugovori o spajanju uz pripajanje, kao i preknjižavanja hartija od vrijednosti između lica u konzorcijumu;
13. Klijent često (više puta u toku jednog meseca) kupuje ili prodaje akcije u iznosima koji su neznatno ispod iznosa od 15.000 EUR;
14. Klijent koji ranije nije bio aktivan, iznenada obavlja transakcije na tržištu kapitala u velikom obimu i vrijednosti;
15. Trgovanje finansijskim instrumentima u slučajevima kada vlasnici finansijskih instrumenata daju ovlašćenja trećim licima da upravljaju njihovim vlasničkim i novčanim računima i gdje postoje "povezane" novčane transakcije u trgovanju finansijskim instrumentima između vlasnika i ovlašćenih lica;
16. Trgovanje finansijskim instrumentima u korist pravnih lica sa of-šor destinacija koja koriste usluge kastodi banaka u poslovima vođenja vlasničkih računa i saldiranja transakcija;
17. Klijent iskazuje neuobičajen zahtjev za zaštitom privatnosti, posebno u vezi sa podacima koji se odnose na njegov identitet, djelatnost, imovinu ili poslovanje;
18. Klijent odustaje od naloga radi izbjegavanja utvrđivanja identiteta nakon što je u skladu sa odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma upoznat sa obavezom da se identifikuje;
19. Klijent ne pokazuje interesovanje za proviziju, druge troškove i rizike transakcije;
20. Klijent pokušava da stvori sliku stvarne trgovine finansijskim instrumentima, a vrši fiktivnu ili simulovanu trgovinu tim finansijskim instrumentima;
21. Klijent je novoosnovano domaće pravno lice čiji je osnivački kapital mali a ulaže značajne sume novca u trgovanje finansijskim instrumentima;
22. Trgovanje finansijskim instrumentima gdje dolazi do odstupanja od fluktuacije cijena - ponude, koje enormno odstupaju od zone fluktuacije;
23. Klijent vrši značajne kupovine ili prodaje hartija od vrijednosti neposredno prije objavljivanja vijesti koje utiču na cijenu tih hartija od vrijednosti. Na primjer, klijent nikada nije investirao u vlasničke hartije od vrijednosti ali to uradi u nekom povoljnom trenutku;
24. Poznato je da klijent ima prijatelje ili članove porodice koji rade za emitenta hartija od vrijednosti;

25. Klijent koji trguje hartijama od vrijednosti male vrijednosti iznenada uzima značajan udio u određenim hartijama od vrijednosti i od njih ostvaruje značajan profit;
26. Klijent učestvuje u unaprijed dogovorenom ili nekonkurentskom trgovanju hartijama od vrijednosti, kao što je WASH (fiktivno) ili CROSS trgovanje nelikvidnim ili hartijama od vrijednosti sa niskom cijenom;
27. Trgovanje hartijama od vrijednosti koje su bile nelikvidne duži vremenski period se vrši iznenada, preko dva ili više nepovezanih računa u investicionom društvu ili u više investicionih društava;
28. Transakcije jedne ili više povezanih strana isključivo tako da jedna strana ostvaruje dobit a druga gubitak;
29. Klijent se raspituje o tome koliko brzo bi mogao da likvidira račun ne objašnjavajući zašto to namjerava, ili dajući sumnjiva objašnjenja.

INDIKATORI ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE INVESTICIONIM FONDOVIMA

1. Klijent potpisuje pristupnicu fondu i kupuje investicione jedinice za veći iznos novca ne pokazujući pritom interesovanje vezano za prinose i poslovanje fonda, već se isključivo interesuje za procedure u vezi sa kontrolama koje se obavljaju u društvu za upravljanje investicionim fondovima i primjenom propisa iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
2. Klijent vrlo brzo nakon uplate investicionih jedinica traži otkup istih zahtijevajući da se isplate izvrše ovlašćenim licima uprkos činjenici da vrijednost investicionih jedinica ima trend rasta;
3. Klijent zaključuje ugovore o kupovini investicionih jedinica sa društvom za upravljanje investicionim fondom isključivo putem punomoćnika (advokata), očigledno izbjegavajući na taj način svoje pojavljivanje u društvu i davanje ličnih podataka za identifikaciju;
4. Klijent želi da zaključi ugovor sa društvom za upravljanje investicionim fondovima, a poznat je javnosti kao lice sklono špekulativnim poslovima na tržištu kapitala, prati ga reputacija da olako pravi gubitke, da je nestručan u svom poslu ili da lako mijenja investicione odluke i usluge društava za upravljanje investicionim fondovima ili je poznat po sklonosti ili umiješanosti u kriminalne ili nezakonite radnje;
5. Klijent je novoosnovano domaće pravno lice koje je registrovano isključivo za poslove investicionog ulaganja, čiji je osnivački kapital mali a ulaže značajne iznose novca za kupovinu investicionih jedinica. Iz dokumentacije koju klijent prilaže nije lako prepoznati na koji način ostvaruje prihode;
6. Klijent je pravno lice - brzo rastuće privredno društvo čije je poslovanje sumnjivo;
7. Klijent vrši uplate u investicioni fond iz različitih filijala iste banke ili raznih banaka tj. sa drugog računa od onog koji je naveden u ugovoru za isplatu ili pak često dolazi u društvo i vrši izmjene svojih instrukcija u ugovoru u vezi sa brojem računa i bankom za isplatu što može navesti na sumnju da klijent na taj način pokušava da raslojavanjem transakcija plasira novac stečen na nezakonit način kroz bankarski sistem;
8. Društvo za upravljanje investicionim fondovima ima saznanje da klijent - fizičko lice, vrši uplate za kupovinu investicionih jedinica lično i posredstvom brojnih drugih fizičkih lica ili preko privrednog društva čiji je osnivač;
9. Prenos investicionih jedinica na treća lica putem ugovora o poklonu (naročito obratiti pažnju na poklone u korist nesrodnih fizičkih lica) koji nijesu ekonomski i poslovno logični.

INDIKATORI ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE PENZIONIM FONDOVIMA

1. Klijent koji je član dobrovoljnog penzionog fonda je nezaposleno fizičko lice i vrši uplatu doprinosa za sebe po ugovoru o članstvu, isključivo uplaćujući novac, i to jednokratno u velikom iznosu ili sukcesivno na mjesečnom, kvartalnom ili polugodišnjem nivou, odnosno prema ugovorenoj dinamici ulaganja;
2. Klijent je fizičko lice koje se obavezalo da uplaćuje novac fondu u korist brojnih članova dobrovoljnog penzionog fonda, a koja pri tom nisu ni u kakvom srodstvu sa klijentom;
3. Klijent, član fonda, domaće ili strano fizičko lice u starosnoj dobi blizu 50 godina, vrši velike uplate novca u dobrovoljni penzioni fond sa najavom da će cjelokupan ulog povući čim navršši 50 godina (minimalna starosna granica za povlačenje) iako se i dalje očekuje povoljan trend rasta vrijednosti obračunske jedinice;
4. Klijenti obveznici uplate doprinosa - pravna lica, poslodavci ili organizatori vrše velike uplate doprinosa za fizička lica blizu 50 godina starosti sa najavom da će cjelokupan ulog povući čim navršše 50 godina (minimalna starosna granica za povlačenje) iako se i dalje očekuje povoljan trend rasta vrijednosti obračunske jedinice;
5. Klijent, član fonda, pokušava da dođe do sredstava iz dobrovoljnog penzionog fonda prije navršene 50. godine života podnošenjem dokumenata na nerealne iznose za troškove liječenja ili falsifikovanih dokumenata vezanih za trajnu nesposobnost za rad, ne bi li na taj način stekao pravo na povlačenje i raspolaganje sredstvima;

6. Ulaganja doprinosa u korist članova dobrovoljnog penzionog fonda obavlja pravno lice ili poslodavac za koje je utvrđeno, ili se pretpostavlja, da ne zapošljava članove fonda, niti da su članovi fonda osnivači ili rukovodioci u tom pravnom licu;
7. Klijent koji je član fonda ili želi da zaključi ugovor sa društvom za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondom ima lošu reputaciju u društvu;
8. Klijent, član fonda, domaće ili strano fizičko lice uplaćuje doprinose u dobrovoljni penzioni fond u svoje ime, ili u ime određenih članova fonda transferima novca iz banaka sa "off-shore" destinacija ili iz država u kojima se ne primjenjuju standardi u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma ili iz države u kojima su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
9. Uplate u korist određenih članova vrši novonastalo privredno društvo čije je poslovanje sumnjivo.

LISTA INDIKATORA ZA DRUŠTVA ZA ŽIVOTNO OSIGURANJE, POSREDNIKE I ZASTUPNIKE U ŽIVOTNOM OSIGURANJU

IDENTIFIKACIJA KLIJENTA

1. Klijent pri zaključenju ugovora nevoljno daje podatke za identifikaciju, ili način davanja podataka i dokumenta koja se daju kao dokaz ukazuju na sumnju u tačnost podataka;
2. Odlaganje ili propusti u davanju podataka potrebnih za identifikaciju;
3. Klijent izbjegava direktan kontakt sa zaposlenima osiguravača (posrednika ili zastupnika) ovlašćujući bez razloga punomoćnike/advokate;
4. Klijent dostavlja informacije koje su teške ili skupe za provjeravanje;
5. Klijenta nije moguće kontaktirati preko e-mail adrese ili broja telefona koje je ostavio;
6. Postoje podaci u medijima o nezakonitim aktivnostima u koje je klijent uključen;
7. Klijent traži zaključenje ugovora iako nema interes za zaključenje takvog ugovora;
8. Neuobičajeni zahtjevi klijenta;
9. Klijent traži ili prihvata veoma nepovoljne uslove za zaključenje ili izmjenu ugovora;
10. Klijent traži zaključenje ugovora bez obzira na činjenicu da slično ili isto pokrće može obezbijediti bliže njegovom mjestu boravka;
11. Zaključenje ugovora podrazumijeva stalne transakcije iz inostranstva, čija je opravdanost upitna zbog klijentove djelatnosti ili drugih okolnosti;
12. Korisnik ili posrednik u zaključenju posla je off-shore kompanija i nalozi nijesu u skladu sa poznatim poslovima klijenta;
13. Klijenti ne pokazuje interesovanje za investicione osobine proizvoda, ali je veoma zainteresovan za uslove prijevremenog otkaza;
14. Iznos premije prelazi klijentove procijenjene prihode;
15. Klijent je vlasnik većeg broja polisa kod različitih osiguravajućih društava, a naročito ako su ugovori zaključivani u kraćem vremenskom periodu;
16. Klijent ne zna tačno šta namjerava da osigura, pa se interesuje za kompletnu ponudu, uključujući i ona koja su suprotna njegovim očekivanim potrebama;
17. Klijent zahtijeva uslove koji ne odgovaraju njegovim potrebama, ugovor nema očiglednu svrhu, nema ekonomski smisao i izgleda nerealno, nezakonito i neetički;
18. Klijent predlaže visok iznos premije, bez ekonomskog opravdanja;
19. Klijent prihvata nepovoljne uslove u ugovoru o osiguranju, s obzirom na njegovo zdravstveno stanje ili starost;
20. Zaključivanje višestrukog životnog osiguranja, sa imenovanjem različitih korisnika bez jasne povezanosti među njima;
21. Zaključenje više ugovora na iznose koji su neposredno ispod zakonskog ograničenja za prijavljivanje;
22. Ponašanje klijenta tokom zaključenja ugovora;
23. Insistiranje na brzom završavanju posla, bez potrebne papirologije ili ostalih zahtjeva;
24. Klijent insistira na tajnosti transakcije, odnosno da se iznos premije ili suma osiguranja ne prijavi Upravi za sprječavanje pranja novca, bez obzira na zakonske obaveze osiguravača;
25. Klijent je u žurbi, ne analizira ponudu, nije zainteresovan za visinu premije, bira najskuplju opciju, iako ona nije najadekvatnije njegovim potrebama;

26. Klijent dolazi u pratnji drugih lica, iz čijeg se ponašanja može posumnjati da utiču odnosno kontrolišu klijenta, njihovo ponašanje djeluje sumnjivo zaposlenim a kod osiguravača;
27. Klijent molbom ili podmićivanjem pokušava da nagovori službenike osiguravajućeg društva da protivno zakonu zastupaju njegove interese;
28. Klijent predlaže kraće trajanje ugovora o osiguranju nego što je uobičajeni period u praksi osiguravača;
29. Klijent se interesuje za interne procedure kod osiguravača i da li iste mogu uticati na zaključenje odnosno izvršenje ugovora;
30. Klijent ne dozvoljava zaposlenima osiguravača (zastupnika, posrednika) da pribave informacije o svrsi zaključenja ugovora.
31. Zaključenje ugovora sa pravnim licima
32. Teškoće i odlaganja u pribavljanju kopija računa ili drugih dokumenata pravnog lica;
33. Značajna i nepotrebna upotreba off-shore računa pravnog lica u slučajevima kada klijentove potrebe ne podržavaju takve ekonomske zahtjeve.
34. Upotreba posrednika ili drugih subjekata koji nemaju jasnu komercijalnu svrhu ili nepotrebno usložnjavaju upotrebu ugovora;
35. Osiguranje pokriva rizike koji nisu relevantni ugovaraču;
36. Osiguranje i premija su previsoki u odnosu na obim poslovanja pravnog lica;
37. Finansijski pokazatelji tog pravnog lica se bitno razlikuju u odnosu na slične kompanije;
38. Dostavljanje finansijskih izvještaja koji nisu pripremljeni od strane računovođe;
39. Predstavnik pravnog lica ne pokazuje sposobnost za zaključenje ugovora za koji je ovlašćen, niti je zaposlen u tom licu;
40. Predstavnik pravnog lica ne poznaje dovoljno prirodu osnovne djelatnosti pravnog lica;
41. Korisnik ugovora su druge, nepostojeće ili fiktivne kompanije;
42. Broj zaposlenih kod klijenta-pravnog lica je manji od broja zaključenih ugovora;
43. Pravna lica zaključuju ugovore za lica koja nisu zaposlena u tom pravnom licu;
44. Pravna lica kupuju polise životnog osiguranja za svoje zaposlene kao osiguranike, dok je korisnik osiguranja pravno lice;
45. Transakcije sa malim ili nezavisnim kompanijama, čija su imena veoma slična velikim finansijskim kompanijama;
46. Transakcije sa off-shore kompanijama, čija su imena veoma slična velikim finansijskim kompanijama.

KATEGORIJA KLIJENTA

1. Klijent je pravno lice čija struktura otežava identifikovanje krajnjeg stvarnog vlasnika;
2. Klijent je dobrotvorna ili druga neprofitna organizacija koja nije subjekat nadzora;
3. Klijent je politički eksponirano lice;
4. Stvarni vlasnik klijenta nije poznat;
5. Postoje informacije da je klijent-pravno lice uključen u prevare i sumnjive transakcije, ili je registrovan kao nepouzdan dužnik;
6. Klijent je lice koje se bavilo nezakonitim aktivnostima ili se takvim aktivnostima bavilo lice povezano sa klijentom (srodnik ili poslovni saradnik).

NAČIN PLAĆANJA PREMIJE

1. Sredstva su uplaćena iz države koja je označena kao visoko rizična;
2. Premija je plaćena od strane off-shore ili neregulisanog finansijskog posrednika;
3. Klijent zahtijeva da izvrši paušalno plaćanje telegrafski ili u stranoj valuti;
4. Premija je plaćena sa stranog računa, iz države koja nije država prebivališta ili boravišta vlasnika polise;
5. Klijent koristi neuobičajene načine plaćanja, kao što je gotovina, gotovinski ekvivalenti i slično, u situacijama kada bi, zbog vrste transakcije, normalno bilo plaćanje preko računa, kreditnim ili debitnim karticama ili drugima načinom plaćanja;
6. Premija je plaćena od strane trećeg lica koje nije povezano sa klijentom ili porijeklo plaćanja nije poznato ili je prikriveno;

7. Upotreba računa trećeg lica prilikom zaključenja ugovora;
8. Plaćanje više nepovezanih premija sa jednog računa;
9. Veći broj izvora sredstava prilikom plaćanja premije;
10. Plaćanje velikih iznosa premije koji ne odgovaraju klijentovim sredstvima ili primanjima;
11. Klijent vrši učestala plaćanja nezavisno od rasporeda plaćanja premije, pogotovu kada su ta plaćanja gotovinska;
12. Klijent uplaćuje velike iznose, iako je do tada vršio mala plaćanja, ili značajno mijenja dogovoreni način plaćanja sa početka ugovora;
13. Način plaćanja navodi na sumnju da slojevitost transakcije ima namjeru prikrivanja izvora sredstava;
14. Klijent zahtijeva da jedna ili više preplaćenih premija bude plaćena trećem licu;
15. Klijent prestaje sa plaćanjem nakon par prvih rata, i javljaju se problemi u kontaktiranju klijenta;
16. Klijent predlaže da zamijeni mjesečno plaćanje premije sa godišnjim ili paušalnim;
17. Klijent plaća visok iznos premije u gotovini (svežnjem novčanica).
18. Ponašanje klijenta po ugovaranju polise
19. Klijent prenosi korist od polise na treće lice koje nije očigledno povezano;
20. Česta promjena korisnika naročito u slučajevima kada postoji neuobičajeno visoka početna premija;
21. Vlasnik polise zamjenjuje krajnjeg korisnika sa očigledno nepovezanim trećim licem;
22. Promjena korisnika tačno prije isteka bez valjanog razloga;
23. Klijent koji otkazuje polisnu nakon zaključivanja ugovora i traži zaključenje novog ugovora uz dostavljanje drugačijih dokumenata;
24. Klijent traži gotovinski avans na osnovu uplaćene premije, ubrzo nakon uplate premije;
25. Upotreba osiguranja u cilju prenosa sredstava;
26. Promjena aktivnosti klijenta, na način da se rizični profil klijenta značajno razlikuje od profila klijenta u vrijeme zaključenja ugovora;
27. Neuobičajene ili nejasne promjene računa sa kojih su premije plaćene;
28. Pravna lica koja su zaključila ugovore u ime zaposlenih, plaćaju neuobičajeno velike premije osiguranja ili otkazuju polise u veoma kratkom periodu od datuma zaključenja ugovora;
29. Zahtjevi u vezi sa ugovorom (otkaz, otkup);
30. Klijent traži prijevremeni otkaz polise, posebno kod ugovora sa investicionim i štednim karakterom, za šta nema ekonomske logike;
31. Klijent ima veći broj polisa sa relativno malim iznosima premije, koji se onda ubrzo otkazuju;
32. Klijent otkazuje polisnu i zahtijeva da refundacija bude izvršena trećem licu;
33. Klijent preplaćuje premiju i zahtijeva da se višak plati trećem licu ili u stranoj valuti;
34. Ugovori se koriste kao zalag za kredite, i zahtijeva se prijevremeni otkup polise zbog otplate kredita;
35. Klijent bezuslovno prihvata lošije uslove zbog ranog otkazivanja;
36. Klijent zahtijeva raskid ugovora od strane pravnog lica u ime zaposlenih, sa isplatama premije za neistekli period ugovora u gotovini ili u ime ili za račun pravnog lica;
37. Klijent odustaje od zahtjeva za prijevremeni otkup ili otkazivanje polise, kada se zatraži njegova identifikacija.

PONAŠANJE KLIJENTA U SLUČAJU NASTANKA OSIGURANOG SLUČAJA / ŠTETE

1. Klijent odustaje od zahtjeva za isplatu osigurane sume u slučaju nastanka štetnog događaja kada osiguravač zatraži dodatna dokumenta;
2. Klijenta predstavlja lice koje nema ovlaštenje ili očiglednu povezanost sa njim;
3. Isplata po ugovoru se traži isključivo u gotovini;
4. Korisnik je lice za koje postoji istorija istražnih postupaka ili mjera državnih organa;
5. Klijent prihvata brzo plaćanje u iznosu manjem od očekivanog, kada osiguravajuće društvo odlaže plaćanje ili osporava iznos štete;
6. Klijent zahtijeva gotovinsko plaćanje u iznosima ispod praga izvještavanja;
7. Klijent zahtijeva isplate na strane račune u valutama različitim od valute u kojoj je plaćena premija;
8. Klijent zahtijeva da se štete plate licima koja nemaju pravo na isplatu;

9. Klijent ustupa svoja prava u korist treće strane sa kojom nije povezan.

LISTA INDIKATORA ZA UPRAVU CARINA

UVOZNIK/IZVOZNIK/ROBA

1. Uprava carina je protiv privrednog dsubjekta ranije pokretala prekršajni postupak;
2. Privredni subjekat je osnovan nedavno i obavio je znatan broj uvozno/izvoznih poslova za kratak period;
3. Privredni subjekat koristi usluge sumnjivog špeditera ili transportnog privrednog subjekta;
4. Poznato je da privredni subjekat ima finansijskih problema;
5. Privredni subjekat nije specijalizovano za trgovinu, a povremeno se njome bavi;
6. Privredni subjekat koje je specijalizovano za uvoz ili izvoz proizvoda iz određenih država mijenja izvor nabavke ili destinaciju svojih proizvoda;
7. Privredni subjekat odlučuje da promijeni mjesto carinjenja;
8. Roba se uvozi iz države koja je poznata kao izvor ili tranzitna država za narkotike;
9. Privredni subjekat ne postoji u carinskom registru;
10. Roba je uvezena ili izvezena neuobičajenim ili indirektnim putem;
11. Vrijednost robe je slična ili niža od transportnih troškova;
12. Broj pečata ne odgovara broju upisanom u carinsku dokumentaciju;
13. Pečati su nečitki ili su suviše čitki.

PUTNIK/VOZILO

1. Novac ili roba nijesu propisno prijavljeni carinskim organima u skladu sa zakonom;
2. Izgled putnika nije u skladu sa svrhom putovanja koju je naveo;
3. Vozač je izuzetno kooperativan ili nudi podatke za koje ga niko ne pita;
4. Putnik koristi isti let ili putuje po ustaljenom rasporedu;
5. Putnik daje neodređena ili nepotpuna objašnjenja o svrsi putovanja i datumu povratka;
6. Odredište je poznato kao izvorna lokacija narkotika ili drugih nezakonitih aktivnosti;
7. Postoje znaci prepravki ili izmjena na vozilu što može ukazati na tajne pregrade.
8. Ruta putovanja (putovanje ka/iz osjetljivih zemalja odlaska ili putovanju ka/iz centara za pranje novca);
9. Karte plaćene gotovinom i/ili kupljene u zadnji trenutak (gotovinom plaćeno kako bi se izbjeglo praćenje kupovine npr: ko je kupio kartu i kako bi se izbjegle prethodne provjere od strane nadležnih organa);
10. Stari/novo-izdati pasoš (novo izdati pasaoš; putnik je samo angažovan da prebaci novac, nema redovnog putovanja. Stari pasoš; pratiti česta putovanja;
11. Sveukupna kredibilnost razloga putovanja;
12. Pozitivne provjere u bazama podataka, obavještajne informacije;
13. Povezivanje sa lokalnim osumnjičenim licima;
14. Prioritetni check-in, kasni check-in, kasni dolazak na gejt. Veliki ručni prtljag/pračeni prtljag kako bi se mogle prenijeti veće količine gotovog novca;
15. Promjene u planu puta - raniji povratak ili kasniji ostanak;
16. Kratak boravak u zemlji (pratiti dugačka putovanja sa kratkim ostankom u zemlji);
17. Bukiranje odrađeno od strane trećih lica;
18. Odjeća- moderan izgled;
19. Učestalost putovanja u regionu - tokom kratkog vremenskog perioda (profesionalni kurir);
20. Plan puta nije u skladu sa navedenim zanimanjem;
21. Česta putovanja na "odmor" od strane nezaposlenih lica/primaoca socijalnih davanja;
22. Nova odjeća koja mu/joj loše stoji, i na koju putnik nije navikao;
23. Putnici koji predaju ručni prtljag u razumno vrijeme ali prolaze kroz sigurnosne provjere na gejtu u zadnjem mogućem trenutku;
24. Adresa prebivališta ili boravišta ne odgovara finansijskim dokumentaciji lica;

25. Lice često mijenja adrese;
26. Lice ne može odmah da dostavi dodatne identifikacione dokumente;
27. Identifikacioni dokumenti izgledaju kao da nisu korišćeni;
28. Identifikacioni dokumenti su isprljani, čime se otežava očitavanje neophodnih informacija;
29. Lice je u pratnji osoba koje ne žele da privlače pažnju ili se drže podalje od njih;
30. Lice dobija instrukcije od strane drugih lica;
31. Lice zastupa firmu, ali izgleda da nema poslovnog iskustva;
32. Odjeća ili držanje tijela koje bi otežalo prepoznavanje putem video nadzora;
33. Lice je sa poznatom kriminalnom prošlošću;
34. Lice je blisko sa osobom sa poznatom kriminalnom prošlošću.

TRGOVINSKE AKTIVNOSTI

1. Plaćanje gotovinom za porudžbine visoke vrijednosti;
2. Stavke plaćane znatno iznad ili ispod tržišne vrijednosti;
3. Neslaganje između poslovne aktivnosti kupca i naručene robe;
4. Poslovni transferi koji su učinjeni bez očiglednog razloga;
5. Finansiranje od strane trećih lica;
6. Pakovanje nije u skladu sa sadržajem;
7. Veličina ili težina paketa nije u skladu sa sadržajem;
8. Trasa je zaobilazna ili ekonomski nelogična;
9. Adresa uvoznika je poštanski fah ili "prima preko drugih lica";
10. Adresu uvoznika je teško provjeriti ili ne postoji;
11. Poštanska adresa za prepisku se razlikuje od zvanične adrese uvoznika;
12. Veliki broj lica je registrovan na navedenoj adresi, postoji veliki broj stanara koji se mijenjaju, ili je dostupna druga informacija koja je indikator da to nije stvarna adresa boravišta ili prebivališta;
13. Fakturisanje u neuobičajenim valutama ili preko neuobičajenih posrednika;
14. Neke rute fakturisanja su neuobičajena;
15. Neke rute plaćanja su neuobičajena;
16. Neki privredni partneri su neuobičajeni;
17. Neuobičajen skup vid prevoza je izabran imajući u vidu sadržaj naveden na transportnim dokumentima;
18. Fakturisane kupovine ili prodaje ne odgovaraju skladišnim kapacitetima ili troškovima skladištenja;
19. Trgovanje sa stranim zemljama se iznenada znatno povećalo;
20. Veliki broj transakcija sa državama u kojima je teško provjeriti informacije.

LISTA INDIKATORA ZA PORESKU UPRAVU

GOTOVINA NASUPROT REALIZACIJI

Koristi se u računovodstvu kod velikih privrednih subjekata prilikom prodaje robe (usluga). Obično se transakcija obavlja, promet se prijavljuje čak i ako nije stigla nikakva uplata. Isto važi i za troškove poslovanja. Naizgled legalne aktivnosti preko kojih se može usmjeriti gotovina na poslovni račun su npr: poslovi na tržištu hrane, restorani i hoteli, barovi, noćni klubovi i sl. Dešava se npr. i da se vrše pojačane uplate dnevnih pazara i kad se ne obavlja djelatnost.

VOĐENJE EVIDENCIJE O ZALIHAMA

Računovodstvo o gotovini se obično kombinuje sa zalihama. Vođenje evidencija o zalihama spada u sistem baziran na realizaciji. Svaki abnormalni porast ili pad cifara koje se odnose na zalihe trebalo bi ispitati.

BILANS STANJA (IMOVINA, SREDSTVA, OBAVEZE I KAPITAL)

Knjigovodstveni bilans predstavlja odraz veličine kapitala koji je angažovan u određenom poslu, pozajmice, kao i podatke ko su kreditori, neraspoređenu dobit koja predstavlja poslovnu istoriju kompanije, imovinu angažovanu u

tom poslu itd. Utvrditi ko sve ima udio u vlasništvu i pozajmicama. Uvijek postoji sumnja ukoliko knjigovodstveni bilans nije usklađen sa poreskim prijavama.

METODI TROŠKOVA I METOD NETO VRIJEDNOSTI I DEPOZITA U BANKAMA

Koliko novca troši poreski obveznik, gdje ga je zaradio i od čega se izdržava? Ako ne može da dokaže da je imovina plaćena iz prihoda poslovanja, onda postoje drugi izvori sredstava. Ako ukupni depoziti u bankama nadmašuju prijavljeni promet a obveznik ne može da dokaže odakle je novac došao, odmah se javlja razlog za provjeru. Uopšte, uvijek kada se ne može dokazati izvor sredstava treba vršiti provjere.

GOTOVINA

Promet ostvaren u gotovini ima tendenciju upotrebe za nove investicije ili lične potrebe, a sljedeći korak bi bio da se novac vrati nazad u neku firmu odakle se može koristiti ne izazivajući sumnju, odnosno da se izvor novca može lako objasniti.

POTRAŽIVANJA OD KUPACA

Potražni saldo, posebno veći, treba provjeriti, a posebno kupce koji nijesu u vezi sa određenim poslom. Ovo obično otkriva neke privatne aktivnosti koje su se sprovodile posredstvom tog posla.

OBAVEZE PREMA KREDITORIMA I DOBAVLJAČIMA

Pozajmica data od strane akcionara nekoj firmi se odražava kao plativa pozajmica. Indicija sumnje postoji kod kapitalizovane firme koje imaju neadekvatno stanje osnovnih sredstava po bilansu, zamjenjuju pozajmice za akcijski kapital.

PROVJERA RAČUNA O PROMETU

Da li je gotovina evidentirana u prometu i da li je gotovina zajedno sa čekovima deponovana u bankama? Ako nije, provjeriti račun u bankama zbog mogućih neobičnih transakcija, provjeriti robu koja je uzeta za ličnu upotrebu i da li su ovi iznosi uključeni u ukupan promet.

DUGOVI KOJE JE NEMOGUĆE NAPLATITI

Razmotriti veće i neobične stavke na računima (otpis) i vidjeti da li su prethodno prijavljene kao prihod. Ako je u pitanju otpisivanje sa računa akcionara, poreskog obveznika ili kontrolisanog stranog lica, obavezno provjeriti.

PUTNI TROŠKOVI I TROŠKOVI ZABAVE

Da li putni troškovi i troškovi zabave proizilaze iz realne poslovne aktivnosti ili su realizovani u korist nekog akcionara ili službenika bez jasne osnove. Da li se troškovi za nabavku luksuznih artikala odnose na potrebe poslovanja ili su u korist vlasnika?

TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Obavezna provjera, posebno kod velikih firmi koje imaju svoje pomoćne kompanije koje se nalaze u drugim državama. isredstva koja se obavezno prebacuju drugim licima. Posebno je važno kontrolisati firme gdje je vlasnik istovremeno i direktor ili službenik, jer postoje transakcije između dvije strane (vlasnika i firme), i treba utvrditi da li se one tretiraju u skladu sa principom dužine ruke tj. u razumnim uslovima kao da strane u transakciji nijesu uopšte povezane.

MARŽE

Korišćenje znatno niže ili znatno više marže od uobičajene za određenu djelatnost.

ALEATORNI PRAVNI POSLOVI (VEZANO ZA BANKE - UGOVORI O FORFEITINGU, FAKTORINGU I SL.) I FINANSIJSKI DERIVATI (FJUČERSI, OPCIJE I SLIČNI UGOVORI)

Aleatorni poslovi su poslovi na osnovu kojih banka prilikom potraživanja ulazi u rizik naplate od trećeg lica dužnika - forfeiting, odnosno firme kod faktoringa. Naplata potraživanja ne zavisi od banke ili firme, nego od nekog

neizvjesnog događaja za koji se nije znalo u momentu zaključenja ugovora. Najčešće se koriste prilikom isporuke opreme (izvoza) ili izgradnje objekta tzv. sistem "ključ u ruke".

Factoring

1. Faktor je u saznanju da je stranka ustupila potraživanja na osnovu lažnih faktura i druge dokumentacije (fiktivni osnovi) koju je izdala Dužniku (kupcu) i da se može utvrditi povezanost stranke i Dužnika preko lica koji su ili su bili u osnivačkoj (tj. organizacionoj) strukturi;
2. Faktor je u saznanju da stranka svoja potraživanja ustupa na osnovu izdatih faktura dužniku koji je pravno lice i nedavno je osnovano (kupac) i koje u kratkom roku gasi svoje poslovanje;
3. Stranka je Faktoru dostavila lažna ili neodgovarajuća dokumenta koja su predviđena ugovorom za otkup potraživanja (sredstva obezbijedenja kao što su garancije, jemstva).

LISTA INDIKATORA ZA LIZING KOMPANIJE

1. Stranka predaje zahtjev za odobrenje finansijskog lizinga koji sadrži nepotpune ili netačne podatke sa očiglednom namjerom da prikrije osnovne informacije u vezi sa identitetom ili poslovnom aktivnošću;
2. Transakcije za koje se vlasnici i direktori pravnih lica ili lica za čiji račun se transakcija obavlja nikad ne pojavljuju lično, čak ni za potpisivanje ugovora o finansijskom lizingu već to, umjesto njih, obavljaju druga lica sa posebnim (ad hoc) punomoćjem, a sve uz opravdanja koja nije moguće provjeriti (bolest, neodređene obaveze i dr.) ili daju ovlašćenja trećim licima da bi izbjegli direktan kontakt sa službenicima lizing kompanija;
3. Zahtjev za finansijski lizing koji se ne čini opravdanim u smislu namjene opreme ili u odnosu na poslovnu aktivnost klijenta (na primer očigledna disproporcija između veličine investicije i vrste posla primaoca lizinga ili slučaj kada oprema koja se uzima po ugovoru o lizingu po svom tipu nije primjerena poslovnoj aktivnosti stranke ili poslovnoj aktivnosti kojom stranka namjerava da se bavi);
4. Isporučilac predmeta lizinga vrši isporuke parcijalno kako bi izbjegao iznos transakcije koja podliježe izvještavanju Upravi za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma. U slučaju kada isporučilac, u dogovoru sa primaocem lizinga, isporučuje opremu preko više lizing kompanija, u cilju otklanjanja ovog rizika bitno je utvrditi sledeće: da je isporučena oprema u potpunosti kompletirana ili da isporučena roba predstavlja dopunu ranije uvezene opreme koju korisnik lizinga već koristi (na primjer rezervni djelovi za tekuće održavanje);
5. Posao lizinga opreme kada se oprema nudi po cijeni koja značajno odstupa od stvarne tržišne cijene za tu opremu;
6. Isporučilac predmeta lizinga nije ni proizvođač niti poznat kao prodavac opreme ili robe koja je predmet lizinga;
7. Lizing posao za polovnu opremu koja nema veze sa redovnom poslovnom aktivnošću isporučioca predmeta lizinga i isporučilac predmeta lizinga se pri tome ne bavi prodajom ove vrste opreme lizinga (bilo polovne ili nove);
8. Poslovi lizinga za koje treća strana pruža garanciju (jemstvo, hipoteka, zalog i sl.) kada nije jasna veza između korisnika lizinga i lica koje nudi garanciju, niti razlozi zbog kojih se nudi garancija korisniku lizinga;
9. Poslovi lizinga u kojima postoji odredba o reotkupu predmeta lizinga od strane isporučioca a koju isporučilac spontano nudi po netržišnim uslovima, posebno kada isporučilac predmeta lizinga nije od ranije poznat toj lizing kompaniji;
10. Primalac ili isporučilac predmeta lizinga ne rado daje informacije o sebi, svom poslovanju i poslovnom odnosu sa ostalim lizing kompanijama, posebno kada prikrivanje tih informacija onemogućava pristup boljim uslovima za sklapanje lizing poslova;
11. Stranka se bez opravdanog razloga obraća lizing kompanijama ili njihovim filijalama koje su udaljene od sjedišta firme stranke;
12. Stranka bez očiglednog razloga često vrši plaćanja iz druge filijale/sa drugog računa od onog koji je naveden u originalu ugovora;
13. Stranka podnosi zahtjev za odobravanje lizinga na bazi garancije koju je izdala ili za koju je obezbijedila pokriće banka sumnjivog boniteta, banka iz "off shore" države, banka iz države preko koje se obavlja promet narkoticima ili banka iz države u kojoj se ne sprovode propisi za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
14. Stranka bez valjanih razloga nudi učešće u lizing poslu koje je znatno veće od sume koja je uobičajena na lizing tržištu;
15. Stranke koje realizuju posao lizinga uplatama gotovog novca ili čekovima prije nego transakcijama preko bankovnog računa;
16. Stranka otplaćuje dug po ugovoru o lizingu sredstvima koja se transferišu iz inostranstva sa računa banaka koje se nalaze u onim državama u kojima se ne primjenjuju standardi u oblasti spriječavanja pranja novca i finansiranja

terorizma ili iz država u kojima su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;

17. Stranka polaže velike iznose gotovog novca kao učešće za dobijanje lizinga a potom neočekivano otplaćuje preostali dug prije roka otplate;
18. Stranka potpisuje ugovor o finansijskom lizingu u pratnji lica koje očigledno nadzire ponašanje stranke ili insistira da se posao brzo obavi;
19. Stranka daje na uvid samo kopije dokumenta za potrebe lične identifikacije stranke ili dokumenta koja su izdata u inostranstvu i čiju autentičnost nije moguće lako provjeriti iz objektivnih razloga;
20. Stranka neuobičajeno dobro poznaje zakonske propise u vezi sa sprječavanjem pranja novca i prijavljivanjem sumnjive transakcije, veoma je "pričljiva" u vezi sa temama koje se tiču pranja novca i finansiranja terorizma, brzo potvrđuje da su sredstva kojima raspolaže "čista" i da nisu "oprana".

LISTA INDIKATORA ZA REVIZORE I RAČUNOVOĐE

1. Stranka ne poznaje dobro svoj posao, iz čega se zaključuje da ga uopšte ne obavlja ili ga obavlja u veoma ograničenom opsegu;
2. Revizoru nikad nije omogućeno da pregleda poslovne prostore ili proizvodne pogone stranke, iz čega se lako može naslutiti da se radi o fiktivnom privrednom subjektu;
3. Komplikovana organizaciona struktura korporacije koja, u odnosu na djelatnost, nije efikasna, a samim tim ni ekonomski opravdana;
4. Osnivanje pravnog lica bez posebnog, poslovno opravdanog razloga;
5. Naručilac unaprijed plaća posao koji još nije dogovoren, odnosno, malo je vjerovatno da će i biti realizovan;
6. Velike, nepojašnjene oscilacije u prihodima, odnosno, neuobičajeno visoki prihodi u odnosu na rashode;
7. Stranka, u suprotnosti sa poslovnom praksom, moli da revizor za nju, u svoje ime i za svoj račun, obavi transakciju;
8. Neuobičajene transakcije, najčešće sa povezanim licima ili licima koja odstupaju od običnih stranaka (npr. plaćanja fizičkim licima);
9. O transakcijama nema nikakvih dokaza (informacija, pojašnjenja), ili ti dokazi nijesu zadovoljavajući;
10. Knjiženje transakcija na osnovu nevjerodostojne i nekompletne dokumentacije;
11. Transakcije sa pravnim licima čiji je identitet stvarnih vlasnika teško utvrditi;
12. Gotovinsko poslovanje je u velikoj mjeri zastupljeno kod pravnog lica koje se bavi djelatnošću za koju je karakteristično da je gotovinsko plaćanje neuobičajen vid realizacije poslovnih transakcija;
13. Plaćanja za nedefinisane radnje, odnosno, plaćanja koja odstupaju od uobičajenih plaćanja;
14. Veliko kašnjenje kod otvaranja računa pravnog lica (račun pravnog lica otvoren mnogo kasnije od vremena osnivanja tog pravnog lica);
15. Osnivanje pravnog lica bez ekonomskog razloga;
16. Česta putovanja u inostranstvo koja su, posmatrajući poslovanje tog pravnog lica, nepotrebna, tačnije neuobičajena;
17. Pravno lice ima nekoliko evidentiranih pojedinačnih transakcija koje su, gledajući ostale transakcije, neuobičajeno velike;
18. Obavljanje gotovinske transakcije ispod granice za koju je predviđena identifikacija;
19. Uglavnom se gotovinsko poslovanje obavlja ispod granice za koju je predviđeno obavještanje transakcije Upravi;
20. Zaključenje ugovora o životnom osiguranju, sa plaćanjem jednokratne premije, i prijevremeni raskid ugovora bez opravdanog razloga;
21. Otvaranje većeg broja računa bez jasne ekonomsko-pravne opravdanosti i poslovanje preko njih koji, u suprotnosti sa propisima, nijesu prikazani u bilansima;
22. Poslovanje sa subjektima iz država preko kojih se obavlja promet narkoticima ili iz države u kojoj se ne sprovede propisi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
23. Stranka vrši dokapitalizaciju privrednog subjekta bez ekonomski opravdanog razloga;
24. Stranka, bez ustanovljenog razloga, ne otvara poslovni račun ni nakon isteka godine dana od upisa društva u CRPS, a poznato je da ima poslovnu aktivnost;
25. Stranka, bez ekonomske ili pravne opravdanosti, otvara ili vodi više računa, ili posluje preko tih računa koji, u suprotnosti s propisima, nijesu prikazani u bilansu;

26. Stranka nema evidenciju redovnih ili po ugovoru zaposlenih radnika, što je neuobičajeno za djelatnost koju obavlja;
27. Stranka ne zna pouzdano gdje se nalazi njena poslovna dokumentacija;
28. Stranka često, i bez utemeljenog razloga, mijenja osobu(e), koja(e) za nju obavlja(ju) računovodstvene poslove;
29. Stranka, u suprotnosti sa poslovnim praksom, moli da računovođa za nju, u svoje ime i za svoj račun, obavi transakciju;
30. Raskid ugovora o saradnji zbog zahtjeva za dodatnim objašnjenjima realizacije (ili najave realizacije) određenih transakcija, bez drugih utemeljenih razloga;
31. Velike, nepojašnjene oscilacije u prihodima, odnosno, neuobičajeno visoki prihodi u odnosu na poslovne rashode;
32. Nedovoljno objašnjen jednokratni prihod, koji dostiže 10 puta prosječne jednomjesečne realizacije u prethodnoj godini u istoj djelatnosti, a bez povećanog obima poslovanja;
33. Otpisi dugova i obaveza, koji dostižu 10% sredstava stranke;
34. Poslovanje stranke sa subjektima iz država preko kojih se obavlja promet narkoticima ili iz države u kojoj se ne sprovode propisi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
35. Poslovanje stranke sa subjektima iz država koje su poznate kao "poreski raj" (npr. plaćanje troškova savjetovanja ili troškova za istraživanje društava koja ne obavljaju ili ne smiju obavljati trgovinske ili proizvodne djelatnosti u državi u kojoj su registrovani);
36. Prilivi sa računa u inostranstvu ili odlivi na račune u inostranstvu, gdje stranka nema poslovnog partnera;
37. Česta nelogična plaćanja prema kćerka firmi ili drugačije povezanim društvima, ili plaćanja fizičkim licima;
38. Obavljanje gotovinske transakcije ispod granice za koju je predviđena identifikacija;
39. Gotovinsko poslovanje se uglavnom obavlja ispod granice za koju je predviđeno obavještanje transakcije Upravi;
40. Prijevremeno gotovinsko otplaćivanje kredita ili pozajmica,
41. Davanje pozajmica dioničarima ili zaposlenima, koje je u suprotnosti sa propisima;
42. Plaćanja za nedefinisane usluge;
43. O transakcijama nema nikakvih dokaza, odnosno transakcije su bez jasnog osnova;
44. Povećanje osnivačkog uloga privrednog subjekta bez naknadne registracije promjene u CRPS-u;
45. Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, se bavi poslom koji uključuje značajan broj gotovinskih transakcija ili gotovinskih iznosa;
46. Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, koristi složenu poslovnu strukturu bez očiglednog poslovnog ili drugog opravdanog razloga, naročito ukoliko se stvarni vlasnik kompanije ne može utvrditi;
47. Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, ima sjedište ili posluje putem visoko-rizičnih ili u visoko rizičnim državama;
48. Stranka govori ili priznaje da je upletena u nezakonite poslove;
49. Stranka ne želi da joj se pošta upućuje na adresu u državi;
50. Stranka je praćena ili nadzirana;
51. Stranka neočekivano pokazuje veliko zanimanje za kontrole i politike njihovog sprovođenja;
52. Stranka je tajna i protivi se direktnom susretu;
53. Strankin privatni ili službeni telefonski broj je isključen ili je nepostojeći;
54. Stranka je uključena u poslove koji nisu karakteristični za njeno poslovanje;
55. Stranka bez posebnog razloga insistira za brzim izvođenjem posla ili transakcije;
56. Stranka je nedavno uspostavila više poslovnih odnosa s različitim finansijskim institucijama;
57. Stranka pokušava uspostaviti dobre i bliske odnose s osobljem;
58. Stranka upotrebljava različita imena ili nadimke i cijeli niz sličnih, a različitih adresa;
59. Stranka upotrebljava druge vrste poštanskih adresa umjesto adrese ulice, što nije uobičajeno za navedeno mjesto ili područje;
60. Stranka nudi novac, poklone ili druge neuobičajene pogodnosti kao protivuslugu za izvođenje vidljivo neuobičajenog ili sumnjivog posla;
61. Stranka je pod istragom za krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorizma;

62. Stranka želi uvjeriti zaposlenoga da ne ispuni neki od dokumenata, koji je potreban za izvođenje posla ili transakcije;
63. Strankino postupanje u vezi sa zahtjevom o obavještanju ukazuje o njenoj želji da izbjegne ispuniti ovu obavezu;
64. Stranka vrlo dobro poznaje pravila o obavještanju o sumnjivim transakcijama;
65. Stranka djeluje kao da je vrlo dobro upoznata s predmetima, koji se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma;
66. Stranka započinje sama od sebe brzo zaključivati, da su sredstva "čista" i nisu "oprana";
67. Stranka pruža sumnjive ili nejasne informacije;
68. Stranka podnosi na uvid neodgovarajuće isprave, odnosno dokumenta, koja pokazuju da su falsifikovani, preuranjeni ili nepravilni;
69. Stranka se protivi podnošenju ličnih isprava;
70. Stranka prilaže samo kopije ličnih isprava;
71. Stranka pokušava obaviti identifikaciju s drugim ispravama, koje nisu lične isprave;
72. Stranka pretjerano kasni s prilaganjem dokumenata privrednog subjekta;
73. Sve identifikacijske isprave su izdate u inostranstvu, odnosno njihovu je vjerodostojnost teško provjeriti;
74. Sve priložene identifikacione isprave su nove, odnosno izdate su prije kratkog vremena;
75. Stranka kod gotovinskih transakcija donosi veće svote neprebrojenog novca;
76. Posao nije usklađen sa finansijskim stanjem stranke, odnosno njenim uobičajenim poslovanjem;
77. Poslovni odnos ili transakcija nisu u skladu s uobičajenim načinom sprovođenja djelatnosti, odnosno nemaju ekonomsku vrijednost za stranku;
78. Poslovni odnos ili transakcija se nepotrebno komplikuju;
79. Aktivnosti stranke nisu u skladu s očekivanjima u odnosu na obavljanje djelatnosti;
80. Poslovni odnos ili transakcija uključuju i neprofitne ili dobrotvorne organizacije, a za što ne postoji pravi ekonomski razlog;
81. Stranke i druge u posao uključene stranke nemaju vidljivih ili smislenih poslovnih ili drugih veza sa Crnom Gorom;
82. Stranka upotrebljava platežna sredstva, koja su izdata u drugoj državi, iako u toj državi ne obavlja djelatnost, odnosno nema ni stalno niti privremeno prebivalište u njoj;
83. Zajmovi sa garancijom banaka u poreskim oazama;
84. Dati ili preuzeti zajmovi od firme u poreskim oazama;
85. Poslovanje stranke se bitno razlikuje od prosječnog poslovanja u struci;
86. Stranka živi preko svojih realnih mogućnosti;
87. Stranka prima plaćanja iz nepoznatih izvora;
88. Stranka u računovodstvenim iskazima evidentira nepostojeće ili već naplaćene dugove;
89. Stranka nema zaposlenih, što nije uobičajeno za način njenoga poslovanja;
90. Stranka neposredno posluje s gubitkom, iako njeno postojanje nije ugroženo, za što ne postoje opravdani razlozi;
91. Pregled izvornih dokumenata ukazuje na greške u poslovanju stranke, što nije moguće utvrditi iz poslovnih knjiga;
92. Stranka isplaćuje (iskazuje) velike svote novca podređenim ili na drugi način nadziranim društvima, čije se poslovanje razlikuje od uobičajenog poslovanja;
93. Stranka raspolaže s velikom imovinom (plovila, luksuzni automobili, apartmanima za stanovanje i rezidencije), koja ne spada u uobičajene okvire poslovanja društva odnosno struke;
94. Stranci ispostavljaju račune za pružene usluge društva ili organizacije koje imaju sjedište u državama, u kojima ne postoje propisi kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma i koje su poznate kao poreske oaze, odnosno imaju bankarski sistem koji dozvoljava veliku tajnost stranaka.

LISTA INDIKATORA ZA ADVOKATE I NOTARE

STRANKA, NJENA DOKUMENTA I NAMJERE

1. Stranka izbjegava susret i identifikaciju uživo, odnosno raskida poslovni odnos sa advokatom i notarom kada sazna za obavezu identifikacije;
2. Stranka prekida odnos po ovlaštenju zbog zahtjeva za dodatnim pojašnjenjima ili dodatnom dokumentacijom, bez drugih utemeljenih razloga;
3. Telefonski broj stranke je isključen, ili se utvrdi da navedeni broj ne postoji;
4. Stranka upotrebljava nepostojeće ime ili adresu;
5. Stranka neuobičajeno dobro poznaje propise u vezi sa prijavljivanjem sumnjive transakcije, brzo potvrđuje da su njena sredstva "čista";
6. Stranka nerado daje informacije o sebi, svom poslovanju i poslovnom odnosu sa ostalim licima (fizičkim i pravnim), posebno kada prikrivanje tih informacija onemogućava pristup boljim uslovima za zaključenje određenih ugovora;
7. Stranka daje na uvid samo kopije dokumenata za potrebe lične identifikacije stranke ili dokumenta koja su izdata u inostranstvu i čiju autentičnost nije moguće lako provjeriti iz objektivnih razloga;
8. Stranka, za učinjenu uslugu, nudi mnogo više novca, nego što je to uobičajeno za takvu vrstu posla;
9. Stranka traži savjet za izvođenje određenog pravnog posla, koji je povezan sa krivičnim djelom;
10. Stranka je državljanin države, preko koje se obavlja promet narkoticima ili ima sjedište, odnosno adresu u državi u kojoj se ne sprovode propisi za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
11. Stranka se pojavljuje kod advokata i notara s većom količinom gotovog novca, zlata, dragog kamenja ili vrijednosnih papira koje pokušava deponovati ili predati za obavljanje određene transakcije ili pravnog posla, na način koji je neuobičajan za redovno finansijsko poslovanje, ili uz vidljivo nastojanje zaobilaženja finansijskih institucija;
12. Poslovanje stranke se bitno razlikuje od uobičajnog poslovanja u njenoj profesiji;
13. Stranka zahtijeva od advokata i notara savjet za neuobičajne transakcije ili usluge u cilju očiglednog prikrivanja nezakonitog porijekla sredstava;
14. Stranka traži advokatske i notarske usluge u neobičajno radno vrijeme (rano ujutro, kasno naveče, izvan radnog vremena) ili zahtjeva brzo izvršenje bez opravdanog razloga;
15. Stranka često mijenja advokata i notara u kratkom vremenskom periodu bez opravdanog pravnog ili ekonomskog interesa;
16. Stranka izbjegava da traži uslugu od notara na čijem službenom području živi, ili čiji je uobičajan klijent, i zahtjeva uslugu od drugog notara, iako bi tražena usluga bez problema mogla biti realizovana od strane notara čiji je stranka stalni klijent ili čijem službenom području pripada, a ni stranka, ni drugi notar nemaju adekvatno objašnjenje za takav postupak;
17. Stranka traži od advokata i notara osnivanje različitih firmi u kratkom vremenskom periodu na svoje ime ili na ime drugih lica, iako za to ne postoji pravni ili ekonomski razlog;
18. Notar i advokat primaju novac od klijenta da izvrše plaćanje prema trećem licu iako za tako nešto ne postoji ni jedan opravdan razlog;
19. Stranka, bez razumnog objašnjenja, traži da osnuje firmu koja bi obavljala djelatnost koja je potpuno drugačija od profesije kojom se bavi stranka;
20. Stranka kupuje nepokretnosti na ime svojih srodnika, prijatelja i poslovnih saradnika;
21. Stranka učestalo, u kratkim vremenskim periodima, u gotovom novcu kupuje veću količinu akcija, obveznica i drugih hartija od vrijednosti i investira gotov novac u berze i fondove, što nije u skladu sa uobičajnom ponašanjem stranke;
22. Prodaja osnivačkog udjela privrednog društva osnovanog u Crnoj Gori kompaniji koju su isti osnivači registrovali u off shore zoni;
23. Klijent upotrebljava treće lice kao zvaničnog učesnika pravnog posla bez opravdanog razloga;
24. Uplate su izvršene na račun notara u ime klijenta, a sredstva potiču od finansijskih institucija, kompanija osnovanih ili fizičkih lica sa prebivalištem u državama koje su poznate po zaštiti podataka o klijentima, po proizvodnji droge ili su na FATF-voj listi nekooperativnih država;
25. Prilikom zaključivanja kupoprodajnog ugovora kod notara prodavač svojim potpisom potvrđuje da je kupac izmirio cjelokupan iznos kupoprodajne cijene bez priloženog dokaza.

KUPOVINA ILI PRODAJA NEKRETNINA

1. Stranka proda nepokretnost u relativno kratkom roku iako je pri samoj prodaji sasvim vidljivo da će za stranku ovo biti poslovni gubitak;
2. Stranka, u kratkom vremenu, obavi više kupovina bez ekonomskih ili pravno utemeljenih razloga;
3. Stranka zahtijeva da se zaključi kupoprodajni ugovor u velikom iznosu (gdje se ona pojavljuje u ulozi kupca), a nakon realizacije prvog dijela poslovne transakcije iz ugovora, stranka odustaje od kupovine, odnosno traži raskid ugovora, iako je poznato da stranka ima dovoljno finansijskih sredstava za realizaciju kupoprodajnog ugovora. Ovim činom stranka svjesno gubi određena finansijska sredstva, bez ikakve ekonomske ili pravne opravdanosti;
4. U predugovoru se zahtijeva od advokata i notara unošenje nesrazmjerno više cijene od tržišne;
5. Nekretnine se prodaju učestalo sa neobičnim profitom (ili neznatan ili prevelik profit) ili nejasnim razlogom za takve transakcije.

RASPOLAGANJE SA NOVCEM STRANKE-VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA ILI DRUGOM IMOVINOM, BANKARSKIM RAČUNOM, ŠTEDNIM ULOGOM ILI RAČUNOM ZA POSLOVANJE VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

1. Kod planiranja transakcije, stranka namjerava imovinu deponovati na više računa, (kod iste banke ali različitih filijala ili kod različitih banaka), a zbir uplata koji čini značajnu sumu transferisati u države preko kojih se obavlja promet narkoticima ili u države u kojima se ne sprovode propisi za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
2. Transakcije sa državom koja se smatra nekooperativnom od strane Financial Action Task Force (FATF), ili se uspostavljaju poslovni odnosi sa strankama čije je mjesto boravka u ovim državama;
3. Česte neuobičajene transakcije, najčešće sa osobama koje odstupaju od uobičajenih stranaka;
4. Ekonomski ili pravno neopravdano poslovanje stranke sa društvima iz država koje su poznate po proizvodnji droge, ili koje su poznate kao "poreski raj" (npr. plaćanje troškova savjetovanja ili troškova istraživanja tržišta društva, koje ne obavlja ili ne smije obavljati trgovinske ili proizvodne djelatnosti u državi u kojoj je registrovano);
5. Stranka, u suprotnosti sa poslovnom praksom, moli da advokat i notar za nju, u svoje ime i za svoj račun, obavi transakciju;
6. O transakcijama nema nikakvih dokaza, odnosno, transakcije su bez jasnog osnova.

LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA OBVEZNIKE U PROMETU NEPOKRETNOSTI I GRAĐEVINARSTVA

1. Stranka plaća nepokretnost gotovim novcem, hartijama od vrijednosti izdatim od strane komercijalnih banaka ili čekovima koji glase na donosioca;
2. Stranka kupuje nepokretnost na ime rođaka, prijatelja, advokata, shell kompanija i legitimnih kompanija bez posebnog razumnog objašnjenja;
3. Prenos nepokretnosti se vrši sa jednog fizičkog ili pravnog lica na drugo lice bez razumnog objašnjenja za tu vrstu prenosa;
4. Kupac kupuje nepokretnost na neviđeno, ili ne pokazuje naročit interes za karakteristike nepokretnosti;
5. Ugovorne strane ne nastupaju u svoje ime i pokušavaju da sakriju indetitet stvarnog kupca ili prodavca;
6. Stranka želi da sagradi luksuznu kuću na perifernoj, ne urbanizovanoj lokaciji;
7. Stranka kupuje i prodaje više nekretnina u veoma kratkim vremenskim periodima, bez razumnog objašnjenja;
8. Stranka traži da se u ugovoru o kuporodaji nepokretnosti unese umanjeni iznos cijene, a da ostatak plati u gotovom novcu "ispod stola";
9. U transakciju je uključeno više pravnih lica iako ne postoji nikava veza izmenu transakcije i djelatnosti kojima se bave pravna lica ili kada pravna lica ne obavljaju nikakvu poslovnu aktivnost;
10. Kupac nije posebno zainteresovan za prikupljanje boljih ponuda ili za postizanje boljih uslova plaćanja;
11. Kupovina nekretnina bez ovjerenih ugovora, na osnovu internih dogovora dvije strane;
12. Kupovina i prodaja nepokretnosti se odvija istog istog dana ili u kratkim vremenskim periodima, gdje se uočava znatno odstupanje od tržišne cijene;
13. Kupovina nepokretnosti je nesrazmjerna kupovnoj moći kupaca;
14. Stranke pokazuju interesovanje da brzo obave kupoprodajnu transakciju iako za to nema posebnog razloga;

15. Kupac pokazuje izrazitu zainteresovanost za određenu nekretninu i lokaciju i ne ispoljava naročitu zainteresovanost za cijenu nepokretnosti (kupovina po svaki cijenu);
16. Transakcija gdje stranka zahtjeva plaćanje u parcijalnom iznosu sa kratkim vremenskim intervalima izmjeđu plaćanja.

LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMLJIVIH TRANSAKCIJA ZA PRIREĐIVAČE LUTRIJSKIH I POSEBNIH IGARA NA SREĆU I IGARA NA SREĆU PUTEM INTERNETA, ODNOSNO DRUGIH TELEKOMUNIKACIONIH SREDSTAVA

1. Učesnici igara posjeduju kartice koje su izdate na "off - shore" destinacijama ili zemljama koje ne poštuju standarde za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma (crna lista);
2. Učesnik igara traži da se ostvareni dobitak transferiše na neki drugi račun ili na račun trećeg lica;
3. U slučaju velikog dobitka izbjegava da se identifikuje;
4. Priređivač igara ima saznanja da učesnik igara prikriva IP adresu;
5. Učesnik igara, interesuje se za određene pakete igara i sugeriše predloge pojedinih paketa;
 - a) Sumnjive aktivnosti u vezi sa identifikacijom stranke:
 - Stranka za potrebe identifikacije daje na uvid dokumenta koja izgledaju kao da su falsifikovana, izmijenjena ili netačna ili predaje na uvid samo kopiju dokumenata za ličnu identifikaciju;
 - Stranka protestuje da na zahtjev ovlašćenog lica u igračnici pruži na uvid dokument za ličnu identifikaciju ili daje lažne podatke;
 - Dokumenta koja stranka predaje za potrebe identifikacije izdata su u inostranstvu i postoje razlozi zbog kojih provjera njihove autentičnosti nije moguća;
 - Stranka se pojavljuje u društvu sumnjivih osoba ili je poznato da je bila kažnjavana za neka krivična djela.
 - b) Sumnjive aktivnosti u vezi sa kupovinom čipova za igru u kazinu:
 - Dvije ili više stranaka kupuju čipove za gotov novac (transakcija je na nešto niži iznos od iznosa koji se prijavljuje po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma) a zatim se kockaju sa minimalnim iznosima. Stranke naknadno spajaju sve svoje čipove i jedna od njih ide na šalter da unovči čipove;
 - Stranka traži od lica zaposlenog u kazinu da nadzire njenu igru i da je opomene kada se njen dobitak približi iznosu transakcije koja se izveštava Upravi za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
 - c) Sumnjive aktivnosti kada stranka koristi usluge drugih lica za formiranje transakcija u gotovom novcu u kazinu:
 - Stranka, koja je veliki dobitnik, traži podršku i uslugu druge stranke u kazinu da bi na taj način naplatila neke žetone i tako izbjegla prijavljivanje transakcija po Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
 - d) Sumnjive aktivnosti kada stranka igra na minimalni iznos:
 - Stranka kupuje velike količine čipova za gotov novac za stolom, kocka se na minimalne iznose i nakon toga ubrzo odlazi na šalter da unovči čipove;
 - Stranka pokušava da na neki način utiče na zaposlenog radnika kazina i tako izbjegne prijavljivanje transakcije po Zakonu tražeći da se povraćaj gotovog novca za žetone ili evidencija o njenim gotovinskim transakcijama vodi na ime dugog lica;
 - e) Sumnjive aktivnosti u cilju svođenja igre na minimum rizika od kockanja:
 - Dva igrača učestalo i istovremeno ulozima na iste iznose pokrivaju obje strane iste igre (npr: ulažu i na crno i na crveno, ili par i nepar u ruletu ili ulažu i za i protiv banke u igri baccarat);
 - Stranka kupuje žetone za gotovinu, ulaže u igru sa malim šansama za gubitak novca (na pr. ulaže istovremeno na crveno i crno na ruletu) ili se angažuje minimalno u kockanju ili se uošte ne kocka a kasnije odlazi na blagajnu da unovči žetone za gotov novac zahtijevajući apoene koji su veći od apoena sa kojima je izvršila kupovinu žetona;
 - Stranka zahtijeva potvrdu o dobitku koja se ne mora izdavati u igračnicama.

LISTA INDIKATORA ZA LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA POŠTU CRNE GORE

1. Roba koja je upućena poštom je različita od one koja je navedena u izjavi pošiljaoca zbog lažne ili obmanjujuće izjave koju je pošiljalac robe dao;
2. Drago kamenje, plemeniti metali ili neke druge vrijednosti se kontinuirano šalju na adrese koje nisu adrese trgovaca ili fabrika koje se bave prometom ili preradom dragog kamenja, plemenitih metala ili onih vrijednosti koje se šalju;
3. Lice odbija da se identifikuje ili kada sazna da teba da se identifikuje prekida dalju saradnju;
4. Lice koristi lažno ime, adresu ili broj telefona ili za indentifikaciju daje falsifikovana ili lažna dokumenta;
5. Učestala dostava poštanskih novčanih uputnica istom licu.

LISTA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE SUMNJIVIH TRANSAKCIJA I KLIJENATA KORIŠĆENJEM KOMPJUTERSKE TEHNOLOGIJE - SAJBER KRIMINALA

a) Generalni indikatori:

1. Transakcija je povezana sa kupovinom ili prodajom virtuelne valute (Bitcoins, Litecoin, Ethereum, Zcash...);
2. Transakcija je povezana sa transferom dobitaka sa platformi za onime kladjenje;
3. Klijent zahtijeva da se transakcija izvrši hitno ili zahtijeva da se ona tretira kao povjerljiva;

b) Indikatori povezani sa bankarskim računima/transakcijama:

1. Klijent prima plaćanje preko Internet platnih sistema (PayPal, Payoneer card...) gdje nisu uključeni detalji o pošiljaocu ili svrsi transakcije;
2. Klijent daje nalog za plaćanje u petak kasno popodne, radi transfera sredstava poslovnim partnerima u zemlje koje pripadaju vremenskoj zoni gdje banke rade i u narednih nekoliko sati;
3. Klijent podiže sredstva primljena iz inostranstva tj. države iz koje je transfer izvršen neposredno pred kraj radnog vremena banke pošiljaoca (druga vremenska zona), pri čemu se pomenuto podizanje vrši nakon isteka radnog vremena koje važi za banku pošiljaoca, a posebno petkom;
4. Značajne jezičke greške ili neuobičajeni sadržaji su uočeni u e-mailu ili fax komunikaciji između banke i njenih klijenata, ili u dokumentima koje su klijenti prezentovali banci;
5. Klijent koji daje nalog za izvršenje plaćanja korisniku/primaocu sredstava, komunicira sa korisnikom samo putem mejla;
6. Ukupan promet na računu iznenada i značajno odstupa od prosječnog ukupnog prometa tog istog računa u dužem prethodnom periodu;
7. Sredstva za robu/usluge se refundiraju na kreditnu karticu - drugu u odnosu na onu kreditnu karticu koja je korišćena za obavljanje originalne kupovine odnosno nabavke;
8. Kreditna kartica je izdata na "off-shore" destinaciji ili visoko rizičnoj zemlji i koristi se za povlačenja sredstava na bankomatima u Crnoj Gori;

c) Indikatori povezani sa pravnim licima i poslovnim transakcijama

1. Klijent pravno lice sa kojim je poslovni odnos već uspostavljen, mijenja detalje u Instrukcijama za plaćanje već od ranije poznatom korisniku/primaocu sredstava (npr. IBAN kod, zemlja u koju treba da se uputi plaćanje i slično);
2. Klijent pravno lice sa kojim je poslovni odnos već uspostavljen, zahtijeva da se plaćanje po prvi put izvrši u korist računa novog korisnika/primaoca sredstava a koji djeluje sumnjivo;
3. Postoji neslaganje/odstupanje u imenu korisnika plaćanja u platnim instrukcijama i/ili drugim detaljima u vezi njegovog računa (npr. IBAN kod);
4. Klijent pravno lice sa kojim je poslovni odnos već uspostavljen, zahtijeva da se plaćanje izvrši u korist računa lica koje ima gotovo isto (veoma slično) ime ili naziv kao postojeći od ranije poznati korisnik/primalac sredstava;
5. Instrukcije za plaćanje su primljene od (ili u njegovo ime) novog zaposlenog u pravnom licu koje je klijent banke;

d) Indikatori povezani sa geografskim rizikom

1. Transakcija uključuje zemlju koja je poznata po povezanosti sa online fraud prevarama ili sličnim aktivnostima povezanim sa sajber kriminalom (sa aspekta žrtve, osumnjičenog ili money mule);
2. Razlikuju se matična zemlja krajnjeg korisnika plaćanja i zemlja u kojoj je njegov račun otvoren;

e) Indikatori povezani sa servisom plaćanja/doznake

1. Online davanje naloga za plaćanja dobara i usluga deviznom doznakom, uključujući i avansna plaćanja.

INDIKATORI ZA FINANSIRANJE TERORIZMA

1. Nalogodavac/primalac transakcije je povezan državama koje su poznate po tome što pružaju podršku terorističkim aktivnostima i organizacijama ili oblastima u kojima se odvijaju terorističke aktivnosti;
2. Klijent koristi lažne kompanije, uključujući kvazi kompanije;
3. U transakciji/poslovnom odnosu se pojavljuju lica označena na crnim listama (konsolidovana lista Komiteta za sankcije na osnovu rezolucija Savjeta bezbjednosti UN, crne liste EU, OFAC liste i druge), ili lica za koja se sumnja da su povezana sa licima koja se nalaze na navedenim listama;
4. Česte transakcije u manjim iznosima putem sistema za prenos novca (npr. Western Union);
5. Prema tvrdnjama medija, vlasnik računa je povezan sa poznatom terorističkom organizacijom ili se dovodi u vezu sa terorističkim aktivnostima, finansiranjem terorizma, nasilnim ekstremizmom, fundamentalizmom, vjerskim radikalizmom;
6. Klijent koristi račune posrednika, trustova, članova porodice ili treće strane;
7. Klijent za identifikaciju daje falsifikovana ili lažna dokumenta;
8. Nepotpuni detalji u vezi sa nalogom za izvršenje transakcija u korist neprofitne organizacije (nevladine organizacije, zadužbine, udruženja, fonda, vjerske organizacije i dr.) ili u korist fizičkih lica povezanih sa navedenom organizacijom;
9. Nevladina, humanitarna, vjerska i druga neprofitna organizacija ne koristi sredstva u skladu sa svrhom njenog osnivanja;
10. Veći broj lica ovlašćen po istom računu fizičkih lica, odnosno neprofitnih organizacija (nevladine organizacije, zadužbine, udruženja, fondovi, vjerske organizacije i dr.) i česte promjene ovlašćenih lica po računu;
11. Transakcije neprofitne organizacije (nevladine organizacije, zadužbine, udruženja, fonda, vjerske organizacije i dr.) u cilju izgradnje objekta, naročito ukoliko se primalac sredstava ne može dovesti u vezu sa građevinskom djelatnošću;
12. Transakcije koje mogu ukazati na povezanost sa nabavkom oružja, opreme i tehnologije za proizvodnju oružja za masovno uništenje (WMD), uključujući transakcije lica iz zemlje koja je označena kao visokorizična za nabavku WMD, trgovinu predmetima dvostruke namjene u smislu Uredbe Savjeta Evropske unije 1334/200 0, kao i transakcije lica koja nemaju istoriju kupovine iste ili slične robe;
13. Veliki broj lica obavlja transakcije u manjim, a sličnim iznosima, prema istom fizičkom/pravnom licu;
14. Transakcija nije u skladu sa prirodom i obimom poslovanja vlasnika računa;
15. Niz komplikovanih transfera sredstava od jednog lica ka drugom kao način prikrivanja izvora i namjene sredstava;
16. Transakcija odstupa od uobičajenih aktivnosti na računu;
17. Depoziti su u iznosima manjim od zakonom propisanih kako bi se izbjegla obaveza prijavljivanja i otkrivanja;
18. Veliki broj gotovinskih uplata i isplata sa sumnjivim svrhama transakcije;
19. Transakcije su povezane sa područjima visokog rizika pri čemu se sredstva podižu isključivo na bankomatima;
20. Transakcija nema poslovnu ili ekonomsku opravdanost;
21. Neobična gotovinska aktivnost na računima kod banke u inostranstvu;
22. Veliki broj depozita u malim iznosima na računu je praćen elektronskim transferom sredstava u velikom iznosu na račun u drugoj državi;
23. Korišćenje velikog broja računa otvorenih kod banke u inostranstvu;
24. Sumnja se da klijent vrši transakcije po instrukcijama drugog lica, u čijoj se pratnji najčešće pojavljuje;
25. Lice polaže sredstva na više računa (ličnih ili za koja je ovlašćen) i daje nalog za prenos tih sredstava u korist istog lica u inostranstvu po osnovu donacija, pomoći i slično;
26. Postoje saznanja da klijent koji ima lošu reputaciju ili kod kojeg postoji sumnja u izvore sredstava, u svom poslovanju koristi virtuelne valute, npr. bitcoin ili lajtcoin (eng. bitcoin, litecoin), ili koristi alternativne kanale plaćanja (npr. havala, hundi), sa ciljem izbjegavanja redovnih finansijskih kanala;
27. Uporedo korišćenje kartica, u različitim zemljama, izdatih istom klijentu;
28. Gotovinske uplate na račun se poklapaju sa praćenim podizanjem na bankomatu u drugoj zemlji;

29. Sumnja u istinitost navedene svrhe transakcije (npr. pomoć porodici, izdržavanje lica, pojmovi često korišćeni od strane ekstremista i terorista i sl), naročito ako se radi o učestalim naložima gdje se ne može utvrditi lična ili poslovna veza između učesnika transakcije.

OPŠTI INDIKATORI

1. Klijent donosi veliki iznos gotovog novca sa namjerom da obavi transakcije;
2. Poslovne transakcije klijenta nisu u skladu sa njegovim poznatim prihodima i imovinom;
3. Klijent daje nejasna objašnjenja o izvoru prihoda ili gotovog novca koje koristi u poslovnim transakcijama;
4. Klijent tvrdi ili navodi da prihod ili gotov novac potiču iz nezakonitih izvora;
5. Postoje podaci da je klijent možda umiješan u nezakonite aktivnosti;
6. Klijent traži da plaća u ratama kako bi izbjegao plaćanje iznosa gotovog novca koji podliježe izvještavanju.;
7. Klijent zahtijeva da izvještaj o gotovinskoj transakciji ne bude sačinjen ili odbija da obavi transakciju nakon što sazna da je izvještaj obavezan;
8. Transakcija koju klijent obavlja nije u skladu sa njegovom uobičajenom poslovnom praksom;
9. Klijent želi da kupi imovinu ili obavi posao u ime nekog drugog lica (poznanika ili rođaka, osim svog supružnika);
10. Klijent ne želi da njegovo ime bude na bilo kom dokumentu koji bi ga doveo u vezu sa datom poslovnom transakcijom;
11. Klijent daje neadekvatno objašnjenje zbog čega u posljednjem trenutku mijenja imena lica koja koristi u vezi sa transakcijom;
12. Klijent pregovara o obavljanju poslova po tržišnoj cijeni ili cijeni većoj od tražene, ali zahtijeva da u dokumentima bude navedena manja vrijednost, plaćajući razliku u cijeni ispod teže;
13. Klijent plaća avans velikim iznosom gotovog novca, dok se ostatak finansira iz neuobičajenog izvora ili off-shor banke;
14. Klijent kupuje imovinu, posebno nekretnine, na neviđeno;
15. Klijent kupuje imovinu ili investira u nekretnine u kratkom vremenskom roku i ne djeluje mnogo zainteresovan za lokaciju, stanje ili projektovane troškove popravke date imovine;
16. Stranka obavlja poslove s nekretninama (kupoprodaja, zamjena) u gotovini za sebe, članove porodice i treća lica, koji prelaze ukupni iznos od 150.000€;
17. Stranka se raspituje o neuobičajenim načinima plaćanja;
18. Stranka se ne želi identifikovati u slučaju kupovine nekretnine gotovinom ili se identifikuje falsifikovanim podacima i dokumentima;
19. Stranka koja je poznata iz javnog života kupuje nekretnine u većim iznosima, čija vrijednost odstupa od njegovog imovnog stanja;
20. Stranka koja kupuje nekretnine mlađe je životne dobi, a za koju je vidljivo da raspolaže luksuznim statusnim simbolima (skupocjeni automobili, motocikli, plovila, satovi, i dr.);
21. Stranka rezident ili nerezident kupuju nekretninu za domaće pravno lice, iako je očigledno da je svrha kupoprodaje za fizičko lice - nerezidenta;
22. Stranka fizičko ili pravno lice se raspituje ili obavlja transakcije sa nekretninama za fizička i pravna lica, rezidente i nerezidente, koji su iz "off-shore" destinacija, ili za "off-shore" kompanije, kao i država poznatih po proizvodnji i distribuciji narkotika, država koje nemaju uređen sistem identifikacije i prevencije pranja novca i države sa tzv. crne liste, država za koje se sumnja da podstiču terorističke aktivnosti i finansiranje terorizma;
23. Veliki broj transfera između nekoliko pravnih ili fizičkih lica koji se realizuju sistematski, po sumnjivim osnovama upotrebom računa samo kao prolaznih i tkzv. escrow računa;
25. Transferi manjih iznosa u kojima su uključene ista lica preko drugih alternativnih sistema za prenos novca su učestali;
26. Strukturirani depoziti (izvjesno je planski vršeno deponovanje gotovine u određenim iznosima, periodično, od strane različitih lica kako bi se izbjeglo lako uočavanje) koji se koriste kao garancija za kredit deponovanje velikih iznosa novca koji su uplaćeni u istim velikim novčanim apoenima ili sitnim apoenima;
28. Nenamjensko podizanje sredstava u strukturiranim iznosima, nakon što su sredstva transferisana sa određenom namjenom;
29. Značajni transferi sredstava na račune na kojima nije bilo transakcija (neaktivni računi), koji su odmah praćeni povlačenjem sredstava, tj. podizanjem gotovine;

30. Saznanje iz pouzdanih izvora (koji uključuju medije ili druge otvorene izvore podataka), koji ukazuju da je klijent uključen u neke nelegalne aktivnosti;
31. Novi ili budući klijent je poznat kao lice za koje postoje podaci da je uključen u vršenje nelegalnih aktivnosti ili je poznato po kriminalnim aktivnostima;
32. Deponovanje gotovine kod više banaka, gdje je kao dokaz o porijeklu sredstava priložen isti isplatni nalog, a iznos deponovane gotovine je značajno veći od iznosa naznačenog na isplatnom nalogu;
33. Plaćanje obaveza klijent učestalo vrši putem obveznica;
34. Priliv novca je nastao po osnovu ugovora o zajmu čiji je rok vraćanja istekao, a novčana sredstva koja su bila predmet ugovora o zajmu nijesu vraćena.
35. Deponovanje gotovine kod više banaka, gdje je kao dokaz o porijeklu sredstava priložen isti isplatni nalog, a iznos deponovane gotovine je značajno veći od iznosa naznačenog na isplatnom nalogu;
36. Plaćanje obaveza klijent učestalo vrši putem obveznica;
37. Priliv novca je nastao po osnovu ugovora o zajmu čiji je rok vraćanja istekao, a novčana sredstva koja su bila predmet ugovora o zajmu nijesu vraćena.